

ud det andet Aar, og derved meente jeg, at en stor Deel af den Samvittighedstryng, som hidtil har været tilstede, blev hævet. Der kan endnu være Samvittighedstryng i den lutheriske Folkekirke; men den er dog ikke saameget stor, naar man ikke er tvungen til at blive i den. Det kunde jo være onfskeligt nok, at Enhver maatte søge, hvilken Præst han vilde; men jeg mener, at saalænge Præsterne ikke staae paa fast Gage og Skolelærerne eller Kirkesangerne heller ikke, saa kunde et saadant Forslag dog maaskee gjøre nogen Skade, idet disse Folk saa ikke vide, hvad de have at rette sig efter med Hensyn til deres Lønning. Det er jo en Deel af Lønningen den Dag i Dag, at Præsten faaer Offre af Menigheden, og, naar en Deel af Menigheden skilles fra Præsten, saa vil jo altsaa en stor Deel tabes. Man kan vel sige, at Vedkommende skal betale det Samme til Præsten, og det vil ogsaa være den eneste Maade, hvorpaa Tingen kan blive ordnet, saalænge Præsterne og Skolelærerne ikke have fast Gage; men en saadan Ordning kunde dog have sine Vanskeligheder, navnlig i Kjøbstæderne, hvor de for en stor Deel leve af det personlige Bidrag, som Medlemmerne give, der høre til Menigheden. Paa Landet vilde det maaskee ikke være slet saa føleligt, da Tienden er den største Deel, som Præsten har; men navnlig Skolelærerne vilde dog altid ved et saadant Forslag komme noget i Underbalsance med Hensyn til deres Indtægter. Naar det kunde lade sig gjøre paa den Maade, at Enhver fik Sit, saa kunde jeg umulig have Noget imod denne naturlige Frihed, som den ærede Taler sagde; det er jo Noget, som man maa unde hinanden, og det kan naturligtvis ikke antages, at Noget i og for sig kunde have Noget derimod; men, som sagt, jeg forstaaer ikke for Dieblicket, hvorledes det skulde lade sig gjøre, uden at gjøre Indgreb i Andres Ret. Jeg har længe ønsket, at man kunde faae ordnet Kirkens Forhold, saaledes at Kirken kunde bestemme saadanne Ting. Jeg havde ønsket, at vi kunde have faaet begyndt paa den Ordning, som Grundloven omtaler; hidtil er dette imidlertid ikke steet, og jeg har forsaavidt været rolig herved, som Samvittighederne ere blevne hjulpsne ved den lille Lov, som kom ud

det andet Aar; men, saalænge Folkekirken staaer, som den nu staaer, og er kun Folkekirke af Navn, er der dog endnu Noget at ønske i saa Henseende.

Monrad: Det forekommer mig ikke, at Lovforslaget gaaer saavidt, som man skulde troe efter den ærede Forslagsstillers Uttringer. Han sagde, at ligesom Enhver, der — og det er et Punkt, som den ærede Rigsdagsmand jævnlig kommer tilbage til — er examineret ved det medicinske Facultet, faaer Lov til at practisere, saaledes burde ogsaa Enhver, — skjøndt han ikke udtrykkelig sagde dette, var det dog den logiske Slutning — der er examineret ved det theologiske Facultet, og have Lov til at udøve geistlig Virksomhed. Det sagde han imidlertid ikke, han sagde, Enhver, der er ordineret. Saaledes som Lovforslaget her er affattet, ville ikke alene de, som have en bestemt Ansættelse som Præst, faae Tillæbelse til at udøve hele den geistlige Virksomhed, men ogsaa alle de, der være ordinerede. Navnlig vilde saaledes i Kjøbstæderne Katecheten med det samme han bliver ansat tillige kunne besørge alle vedkommende geistlige Forretninger. Ligesledes vilde ogsaa alle personelle Capellaner kunne nedsaette sig, hvor de vilde, og de vilde da derved tillige kunne udøve en saadan geistlig Virksomhed. Dersom nu den ærede Forslagsstiller skulde udgaae fra, at det var rigtigt, saa troer jeg, at det egentlig maatte føre ham endnu langt videre; han maatte da egentlig tillige opstille det Forlangende, at Enhver, som t. Ex. havde bestaaet de befalede Prøver, kunde fordre sig ordineret og saa kunde drive den præstelige Virksomhed, hvor han troede, at han bedst kunde faae Indgang. Det er den consequente Gjennemførelse af Forslaget; jeg veed imidlertid ikke, om den ærede Forslagsstiller holder paa det i den Udstrækning, om det ligger indenfor hans Tanke. Jeg troer nu, at det allerede af det Anførte vil skjønnes, at Forslaget ikke kan siges at være tilfredsstillende; thi, hvis Forslagsstilleren gaaer ud fra den Ansættelse, at det skulde være en aldeles fri Sag, at udføre de geistlige Functioner, saa at der blot behøvedes visse Prøver, men ingen Bestikkelse til et vist bestemt Kald, saa er Forslagsstilleren ikke gaaet vidt nok; hvis han